

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

D é l i b á b o k .

VI.

Zombor, 1906. augusztus 16.

A munkás-állam álmodói egyirányú elfogultságuktól nem látják az emberi lélek szerteszt ágazó, sok és sokszerű vágyát és törekvését, miket a közös munka és közös vagyon elméletére alapított társadalom kielégíteni nem képes, mert hatékonyságuknak az új alakulásban részt és teret nem enged; de elfojtani is képtelen, mert a lélekkel együtt támadván, kiirthatatlanok s csak a lélekkel együtt szállnak el az embe- reből.

Ezek a vágyak és törekvések, ha a közös munka és közös vagyon ércszorítójába kényszerítik, épügy felrob- bantanák a munkás uralmat, mint ahogy a burzsoá vágyak forradalma szétvetette a hűbériség kiváltságos alkotmányát vagy a jelenkori munkás törekvések, ha jogos kívánalmaikat kielégíteni nem igyekez- nénk, okvetetlenül fenekestül felfogat- nák a mostani népképviselői rendszerű alkotmányos államok jog- és társadalmi rendjét.

A szociális rajongók a társadalom újjáalakítására irányuló törekvésekben, mikor a társadalom hibáit és igazságtalanságait el akarják kerülni, egyolda- luságukban még több és talán még nagyobb hibákba és igazságtalanságokba esnek.

A radikális szociáldemokraták bruxelles-i, baseli és góthai kongresszusain megalkotott programnak egyenlő nép- nevelése elvontabban és kevésbé ért- hetően ugyanazt követeli, amit a lassale- ista általános német munkásegyletnek Hasenclevertől és Hasselmanntól radi- kális irányban kibővített programja konkrétan és érthetőbben úgy fejez ki: el kell törölni a gimnáziumokat és a felsőbb reáliskolákat. Hát lemondjunk a tudományos és művészeti nevelésről vagy ami egy vele, lemondjunk a tudományról és művészetről? Lemondjunk elménk fegyverezéséről, vágyaink és indulataink kormányozásáról, izlésünk nemesítéséről? Le a haladásról, a töké- letesedésről? Vagy azt hiszik, közönséges józan elme is elég a természet titkainak felfejtéséhez, csodálatos erőinek felisme-

réséhez és emberi szolgálatba hajtásá- hoz, elméleti és gyakorlati igazságok kifürkészéséhez? Nem, a mindenható munka a tudományos iskolák és intézetek eltörlésével, általában a tudományos képzés megszüntetésével ily feladatok megoldására nem képesíthet senkit s ennek az lenne a következménye, hogy nem haladnánk, hanem egy helyben maradnánk, nem előre, hanem vissza- felé fejlődnénk.

Ha a szociáldemokrácia olyan há- látlan a tudomány iránt, holott maga is annak köszönheti létét és erejét, a társadalom többi osztályai, melyek nem érik be a mindennapi biztos kenyérrel, hanem a tudás fájának gyümölcse után is áhitoznak, aligha lesznek hajlandók a munkás-állam kedvéért lemondani róla s aligha szánják el magukat arra, hogy a testi élet biztosságáért áldozatul vessék lelki életük szükségleteit. A szociál- demokrácia, ugy látszik, nem tud mai műveltségünk nagy martinjairól, külön- ben példájukon megtanulta volna, hogy a lelki élet szükségleteinek kielégítésé- ben nagyobb boldogság rejlik, mint a

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

A sebesült huszár.

— Thomas Campbell. —

Elmult a csata; egyedül siet a szép
Adelaid' a sötét Duna partja felé, —
S szól: „Merre vagy, édesem, óh hova mentél?
Vagy tán az avarban, itt vérezel-e?!”
Mit hallok? — A Henrikem sóhaja volt ez! —
Szomorún siet ő — s ime, messze se' járt:
Meglátta a holdfénynél, az avarban
Vérébe' heverve, szegény katonát.
A melle zihált, — becsapkodta a zápor, —
Sápadt vala arca, — mély rajta a seb!
S oly bánatos volt a szeme, amely egykor
Csatába' kigyúlt s szerelemtől epedt!
Mint vert a szegény Adelaid' szive erre,
Mint sirt kínosan a had áldozatán! — —
„Jöttél, te szerelmem, e bánatos éjen:
Viditni szegény, sebesült katonád? — —
„Neked élned kell! — felel az — hisz' az ég majd
Ényhíti sebed' s üzi tölem a kint!” — —
— „Ah, nem, — kebelem végső tüze lobban,
S Henrik soh'se látja a hajnali-pírt!
Te, életem üdve, te hű, epedő szív,
S ti, kiket szereték, — csak várjatok ott!” — —
— — Hűlő ajakával búcsút alig ejtve:
A szegény sebesült a leányra rogyott . . .

Angol eredetiből

Zsoldos Benő.

Szent István.

Irta: Vértesi Károly.*)

Szent István dicső emlékezetét őrli meg most az egész ország. Szent Istvánét, Magyar- ország első királyát, Szent Istvánét, Géza vezér és Sarolta fiát.

Álltam Esztergomban a kápolnává alakí- tott szobában, melyben állítólag a 977. év táján született az idők során ünnepelt Árpád-házi nagy király.

Milyen messzeható volt mégis az a fény, mely abból a kiesi szobából sugárzott ki! Tanítja ezt az egyházi és világtörténelem egyaránt, a szentek életének vaskos könyve is, mert István királyt mint szentet az egész római katolikus egyházvilág tiszteli. Világtörténelmi nagy alak valóban, kiről most, napján, emlékeznünk kell.

Miben áll a szent király nagysága?

Szakitott a nemzetének pogány hagyomá- nyaival, ő, aki soha nem volt pogány Vaik,**) akit nem Adalbert prágai püspök keresztelt meg, mert amikor a passai egyházvédő vértanútól, Istvántól vette a nevét, már kereszténynek született. Nemzetének a fiait is keresztény

*) Egyidejűleg a Magyar Államban.

***) Vojtech, cseh neve volt Adalbertnek, Vaik névvel ez jöhetett kapcsolatba.

vallásra térítette, az akkori nyugateurópai civilizációhoz csatlakozott. II. Henrik bajor hercegnek a leányát, Gizellát vette nőül és a nemzetét, melyet gondviselésére bízott a keresztények Istene, fogékonytá tette a minden téren való előhaladásra.

Bölcs ember, államszervező, népvezető volt az a király, aki idomítván a nemzeti jel- lemet a keresztény erkölcsökhöz, a magyar államot olyan alapokon tudta kiépíteni, hogy ezt a kialakulást, világesoda! tatárok dúlása, törökök pusztítása, a szomszéd Ausztria kizsák- mányolása, sem tudta megdönteni Sok viszontag- ság és annyi megpróbáltatás után is fenáll még az ország, Magyarország, a mi édes szép hazánk, mely annyi nemzetiségű fiának, gyakran hálátlan- nak ad jó kenyeret, sőt a jóslat szerint: Magyarország még csak lesz. Add Szent István, hogy ugy legyen!

Egyházmegyéket hasított ki a haza föld- jéből, püspököket állított azok élére. Vár- megyékre osztotta el az ország területét és ispánokat tett meg azokon vezérül. Az új állam megalakításakor letette a fenmaradásá- nak alapkövét.

Koppány, kopasz Zerind fia, az ősi po- gányrend mellett buzdul, fegyvert ragad

testiekében, hogy a tudomány igazságaiért, a művészeti szépiért s az erkölcsi jóért folytatott küzdelem diadalai, sőt már maga a harc is feledtetik az anyagi nyomoruság, mi több, a testi kinszenvedés minden boldogtalanságát.

A munkás társadalom építőmes-tereinek nem vetnek számot olyan pszichikai energiákkal sem, melyeknek szabad tevékenysége kívánatosá teszi az egyén életét, mert tartalmat ad neki s célt tűz ki eléje. Nem a magáért, hanem a másokért való élet tudata edzi meg az embert a küzdelemre. Ezt az igazságot sokszor halljuk ilyen formában megnyilatkozni: „Minek dolgozni, ha nincs kiért?” S ezt az igazságot peccsételik meg azok a szerencsétlenek, kik a rájuk nézve már tartalmatlanná, céltalanná, merő teherrel vált életet eldobják maguktól. A munkás állam mindazonáltal eltörli a tulajdon- és örökösödési jog intézményét s ezzel eldobja magától azt a hatalmas életenergiát, mely a szülők gyermekszere- tetében rejlik. Kikapcsolja a munkás apa és anya lelkéből azt a hatalmas villamos áramot, mely nemcsak buzgó, hanem önmegtágadós, sőt önfeláldozós munkára képes őket serkenteni. Mért ne vegyék könnyebb oldaláról a kötelességüket, mikor a jövedelmeket beszó- rítják az állam ügyébe is gondoskodik a gyermekekről? S mért értékelik különösebben az életüket, mikor nem ők, hanem az eltartó állam határozza meg sorsa felől? Mikor nem az lesz belőlük, amit ők szeretnének, hanem azzá kell lenniük, amit az állam rendel? Mikor a mindenható állam köteles gondoskodni az özvegyekről és az árvákról is csak úgy, mintha nem volnának azok? Mi lelkesítheti ily viszonyok között a munkára

untat? mi erősítheti a fáradságban el- lankadtat? mi változtathatja boldogsággá a terhet, kivált ha már a testi örömekkel is eltelt az ember? Semmi. A halál önkényesei bizonyára ijesztő számra szaporodnának.

Csak egyen csodálkozom. Az internacionális szociáldemokrácia mért nem törekszik egyetlen egy nagy munkás állam létesítésére? Mért akar annyi munkás államot, ahány nemzeti állam van, holott nemzetközi, hitvallásánál fogva a haza- és fajszereket hatalmas energiáit nem viszi beléjük? Mért gondol néphadseregbe, mért háborúra a testvériségben egy munkás államok között? Ugy látom, csak a munkás uralomért való küzdelemben nemzet- köziek vagyis szolidárisak egymással a világ ez idő szerint való államainak szociáldemokratái, ellenben a diadal után újra szétkülönböznének nemzetek és fajok szerint. Hát ezért kell nekünk, hazafiaknak, a nemzetközi terrorizmus minden poklát végig szenvednünk? A munkás uralom utópiájáért kell a magyar nemzeti állam kiépülését, megerősödését, fenállását kockáztatni? Vagy azt hiszik a magyar faj nemzetközi szociáldemokraták, hogy ha a magyar nemzet ellenségeivel szövetségbe, a magyar nemzeti romjain felépítették munkás államukat, akkor majd megint magyarrá és nemzetivé vedleszthetik át? Nem, uraim, ez már nem csak dőre utópia, hanem bűnös lelkiismeretlenség s gyalázatos hazaárulás.

De egyről megfeledeztek. Minden akció reakciót idéz fel. Nélkülünk tették meg a számadásukat. Gondoljanak az 1878. október 21-iki német birodalmi törvényre („a szociáldemokrácia közveszélyes törekvései ellen.”) Ha kell,

hasonló, sőt annál is energikusabb eszközökkel mi is fel tudunk lépni a medrét áthágó agitáció megfékezésére. Ellenben, ha a Le Play-féle okos gyakorlati szociálizmus álláspontjára helyezkedve óhajtják a tényleg meglévő szociális bajokat orvosolni; ha munkásvédő törvényekkel, munkásbiztosítással, megfelelő adózással, a munkának a jövedelemben való arányos részesítésével, a munkáslakás- és egészségügy rendezésével s több effélével óhajtának a munkásosztálynak igazán mostoha sor- sán javítani: akkor a küzdők első sorában találnak bennünket is.

A választás nem nehéz: vagy a munkás uralom erőszakos utópiája velünk harcban, vagy a munkásosztály boldogulásának törvényes biztosítása velünk szövetségben. Tessék választani.

Tanítóink fizetésrendezési ügye.

Felekezeteink népiskolai tanítói mintegy négy év előtt mozgalmat indítottak fizetésüknek a megváltozott drága megélhetési viszonyoknak megfelelőleg való rendezése iránt. A sok kérés, könyörgésnek, deputációzásnak végre meg lett a kellő fogantatja.

Zombor város törvényhatósági bizottsága folyó évi február hó 14-én foglalkozott tanítóink fizetésrendezési ügyével és azt — mondjuk — általános megalégedésre rendezte. A törvényhatósági bizottság véghatározata a jóváhagyás kinyerése végett felterjesztetett a belügyminiszterhez.

Fernbach Károly főispán többszöri személyes közbenjárására a miniszter végre érdemileg döntött, ezen döntés folyó hó 12-én érkezett le a város tanácsához azzal, hogy a fizetésfeleme-

Somogyból Veszprémre tör. István kardot köt fel, vallás és politika szövetezik. István sujt és talál, úgy talál, hogy halál Koppány lázadónak, feje hullik és követői, Somogy népe. büntetésből tizedet ad a pannonthalmi bencés apátságnak. Nem ő, a szent, még az atyja, Géza vezér alapította ezt a kolostort, melyből idők során, annyi derék, jeles került ki, leg több a hercegprímás Vaszary Kolos.

Kérdezi ezek után István, a pápa szentesíti atyától, vajjon jó-e az, amit tesz és amiként eszelepszik?

Jó dolog került ki a mély bölcsességű és lángeszű fejedelmi államférfi kezéből, II. Szilveszter pápa meg van elégedve teljesen s Astrik kalocsai püspök által arany koronát küld a magyarok vezérének, azt, melyet Boleszláv lengyel hercegnek szánt. Kiváltságokkal ruházta fel az új királyt a magyar katolikus egyházban és országban. Adott kegyének a kiváló jelül még egy darabkát Krisztus golgothai keresztyéből, melyre az országban sokan sokáig esküdtek.

Nem ajánlotta fel István hűbérül a pápának az országot, nem, nem. Nem hűbér- ország, keresztény nép kellett Krisztus hely-

tartójának, népnek az üdvözlése hit által és mert apostolként buzgólkodott István a térítés nagy munkájában, az utódaiban is apostoli királyi címmel tűnik ki a magyar király a fejedelmek fényes sorában.

Üdvös törvények kerülnek ki a székesfejérvári királyi palotából. Szigorúan büntetik a lopást, rablást, gyilkosságot, hitszegést és fajtalanosságot, nőrablást.

Nem szabad gyilkolni és mégis megölni akarják a jó királyt, de az Isten, a jó Isten nem engedi.

Lelket nemesítő, szellemet képző új intézmények lépnek életbe.

A király követeli az egyházi törvények megtartását, mire Gyula, az utolsó magyar törzsfőnök szegül annak ellen. Nem kell neki újítás, azonosulni nem akar, fellázad.

Kénytelen ismét sujtani az erős kar, de szeliden dorgáló szó váltja fel a büntetést, népektől és háznépektől keresztelkedik meg a párttűző s Erdély szorosabban fűződik az anya- országhoz.

Rendeli tovább a király, hogy minden tiz falu építsen egy templomot. Nem is sejt- hette a király, hogy Mária oltalmába ajánlott

országának leendő fővárosában, Budapesten, az ő szent nevére lesz majd a legszebb bazilika.

Mi zomboriak is hozzájárultunk Szent István tiszteletéhez, nagy áldozatokkal lassan épült új templomunkkal, melyet a kármelita atyák zárdájának a birtokában, 1903. évi augusztus 20-án szentelt fel s adott át az isteni tiszteletnek, hívek használatára, városunk jeles szülötte és az egyház kitünősége ft. Városháza Gyula dr., székesfejérvári püspök, a mai kalocsai érsek. Milyen történelmi talál- kozása ez, Székesfejérvárnak!

Császka György dr.-nak, az előbbi kalocsai és bácsi érseknek a nagy összegű adományszáma tette lehetővé a szép és nagy templom kiépítését, jól tudjuk.

Szent Istvánnal olyan kor támadt Magyarországon, mely hét szentet adott az országnak, egyháznak. István királyon, istenfélő, jámbor fia Imre hercegen kívül Gellért és Mór püspökök, Benedek, Günther és Zoerard remetét, tehát a királyi és püspöki szék- ből, meg a gyökér mellől.

Kézművesek, kereskedők szívesen fogad- tatnak az országba, hozzák munkaerővel mind- azt, ami jó és hasznos. Vásárok tartásával

lésre megszavazott 12634 korona évi segélynek adományozását a miniszter jóváhagyta.

Tanítóink törzsfizetése 1906. évi január hó 1-ig visszamenőleg a következőképen lett megállapítva: a belvárosi róm. kath. tanítók és 2 hitoktató törzsfizetése 1500—1500 kor., négy külvárosi tanítónőé 1300—1300 kor., a három tanyai tanítónőé 1000—1000 korona, a tizenegy apácáé 700—700 korona, a belvárosi iskolaszolgáé 700 korona, a zárdai fűtőszolgáé 316 korona, a tiz gör. kel. városi tanító 1500—1500 kor., a kilenc tanyai tanító 1000—1000 kor., az izraelitáknál két tanítónak 1500—1500 korona, egy tanítónőnek 1300 korona törzsfizetése lesz.

A 12634 korona évi segélyösszeg fedezése céljából 1906. évi január hó 1-től kezdődőleg az eddigi pótdó 3 1/2 százalékkal felemeltetett.

Már most ezen rég vajudó ügy megoldást nyert, ha a kiutalás a városi albizottságok tenyerében el nem posványosodik. Hisszük azonban, hogy polgármesterünk, aki tanítóink anyagi jóvoltát atyailag szíven viseli, a szükséges intézkedéseket a fizetési különbözet kiutalványozása iránt haladéktalanul meg fogja tenni.*)

Őrjöngő csendőr vérengzése.

Ludas-pusztán, Szabadka közelében, borzalmas vérengzést vitt végbe hétfőn virradóra egy Kiss Kovács István nevű csendőr. Észrevétlenül eltávozott a laktanyából s magával vitte puskáját száztíz éves történnel együtt, s azután rálött mindenkire, akivel véletlenül találkozott. Ittasságában alkalmasint megzavarodott az elméje s őrjöngve követte el rettenetes tettét, amelynek az eddigi adatok szerint

*) Utána jártunk a dolognak, s értesültünk, hogy a kiutalványozás már a mai vagy holnap napon meg fog történni.

tizenhét áldozata van. Nyolevan éves történnel lövöldözött el ártatlan emberekre, akik közül háromnak halálos, tizenegynek pedig súlyos a sérülése. Még volt nála negyven éves történn, amikor a csendőrjárat ráakadt. Csak úgy tudták ártalmatlanná tenni, hogy sortüzet adtak rá és agyonlőtték.

A borzalmas eset részletei a következők:

Kiss Kovács István mint helyettes őrsparancsnok tegnap éjjel szolgálatban volt s nem szabad lett volna eltávoznia a laktanyából. Megbiztak benne, mert kötelességtudó, szelid természetű ember volt s mindig pontosan végezte a kötelességét.

Éjjel tizenkét óra tájban egyszerre elhagyta a laktanyát, magával vitte puskáját százhusz darab élestörténnel együtt s neki vágott a ludasi határnak. Alkalmasint ittas volt s az alkohol azután végzetes rombolást tett az agyvelejében.

Éjjel négy óra tájban véletlenül találkozott Jeles Dezső római katolikus kántortanítóval, aki két ismerőse társaságában hazafelé tartott. Az őrjöngő csendőr hirtelen lekapta válláról töltött puskáját és lövöldözni kezdett a gyanútlan emberekre. Az egyik golyó a kántortanítót érte, aki nyomban összerogyott. Rálött azután Varjas Mihály gazdálkodóra, továbbá Kovács Balázs gazdaemberre is, akik életveszedelemesen megsebesültek.

Tovább haladva, betért egy parasztházhoz s ott vizet kért egy asszonytól, akire azután rálött. Senki sem menekedett meg dühétől, akit rossz sorsa elébe vitt. Halálosan megsebesítette Halma Mihályné földmives asszonyt és Halász Antal tizenégyesztendősi fiút.

Hogy kik estek még áldozatául, azt most állapítja meg a nyomozás. Egy órától reggelig emberekre, állatokra egyaránt valóságos hajtóvadászatot rendezett.

A csendőrség végre értesült az esetről s az őrjöngő keresésére indult. Az egész csendőrlegénység kivonult az üldözésére, Deli őrsparancsnok vezetésével. Hosszas kutatás után a királyhalmi határban akadtak rá. Egy szénaboglya tövében húzódott meg. Nyomban felszólították, hogy adja meg magát, de rá sem hederített a felszólításra, ehelyett felkapta puskáját és rá akart löni csendőrtársaira. A

csendőrök látva, hogy más megoldás nincs: sortüzet adtak s egy golyó szíven találta és nyomban megölte a szerencsétlen embert. Holttestét a szabadkai Mária Valéria kórházba vitték, egyidejűleg pedig megkezdődött a halottak és sebesültek összekeresése és elszállítása.

Kiss Kovács István történnétáskájából — mint a vizsgálat megállapította — nyolevan éves töltés hiányzott. Szemtanuk rémséges dolgokat mesélnek a vérengzésről s annak színhelyéről. Az emberáldozatokon kívül a bozótot és környékét agyonlőtt kutyák, macskák és más háziállatok tetemei borították. A környék roppant izgatottságban van a vérengzés miatt, amelynek színhelyét babonás félelemmel kerüli a lakosság.

A nyomozást Proch zombori csendőrszázados és Kleiner Gyula szegedi csendőrfőhadnagy segítségével a szabadkai csendőrség folytatja.

H i r e k .

Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnepre való tekintettel, pénteken, f. hó 24-én jelen meg.

Országos ünnepek. Szombaton, augusztus 18-án lesz őfelségének 76. születésnapja. Szerde az országban, s így Zomborban is megünnepelik e napot. A helybeli katonai állomásparancsnokság s a róm. kath. plébánia hivatal, valamint a városi tanács már megtették az intézkedéseket az ünnepre nézve. A róm. kath. plébániatemplomban d. e. 9 órakor ünnepi szentmise lesz, amely után a gör. kel. templomban isteni tisztelet tartatik, melyen az összes hatóságok megjelennek.

Hétfőn, augusztus 20-án meg szent Istvánnak, első királyunknak emlékeztétét ünnepli a magyar nemzet. Az általános nemzeti ünnep legfényesebb szokott lenni az ország szívében, fővárosunkban, ahol szent királyunk ereklyéjét, a „dicsőséges szent jobb kez“-et ünnepi körmenetben mutatják be az ország minden részéről fölseregő közönségnek. A vidék is mindenütt kegyeletesen áldoz egyházi és világi ünnepségekkel szent István emlékeztetének. — Városunkban az összes templomokban istentiszteletek lesznek, az egyesületek pedig különböző mulatságokat rendeznek.

Vallás- és nemzetiségi különbség nélkül mindenki vegyen részt e két országos nemzeti ünnepben.

nyer kelendőséget a kézműipar áru. Bécs maga is István uralma alá kerül mindenben. Ennek éppen megfordítottja ma

Ha kellett, fegyvert fogott a király. Terjesztvén a kulturát, Bizanccal és Velencével jó viszonyt tart. Nem a hadi dicsőségben, fegyver csillogtatásban lelte kedvét, örömét a jámbor és keresztény jellemű király, hanem abban, hogy mennyit tesz az a jobb kéz, mely idők multán is esodálatosképen épen maradt s amelyet harangok zugása, esengetyűk intése, egyházi ének hangzása mellett főurak, nagy tisztviselők és a nép kíséretével hordoznak körül Buda várban s helyeznek el ismét a Zsigmond kápolnában minden idők tisztelete tárgyaként.

Sok ezer magyar zarándokol fel e szent napra az ország fővárosába évről évre. Volt idő, mikor ebben talált vigasztalást a magyar ember, mikor önvétke nélkül sujtva lett.

Sokat megértünk már. A koronázási király-aranyoknak az odaajándékozását a régi honvédeknek. A tiz királysobrot Magyarország jelesének. Rákóczi igazolását. Talán jön még idő, hogy az azidőbeli magyar király is részt fog venni a nemzeti körmenetben s hódolni

fog annak az emlékének, aki alapította azt az országot, melyen uralkodik utódként apostoli királyi címmel, széles egyházi és világi hatalmi jogkörrel kormányoz. Add Szent István, ismételve kérünk, ugy legyen!

Kár, hogy az országnak alapvetőjének sarja, Imre herceg, a földet csak rövid ideig, az eget ékesítette. Ismét egy sóhaj lebben el az ajkamról, mikor erről emlékezem. Mintha csak büntetni akarná Isten a nemzetet, hogy akkor veszi el a legjobbjainkat királyi házból és a nép fiaiból, mikor azokra legnagyobb szükség van.

István király keceses nővérenek fia, kinek atyja Orseolo Péter Otto a nagyhatalmu Velencének dogeja volt, Péter néven került a magyar trónra. Ismerjük a történetét. Nem volt egészen magyar vér. Kár, hogy már akkor nem volt, mikor folytatni kellett volna az első király munkáját.

Mikor meghalt Székesfejerváron a jó István király — a krónikák mondják — három évig gyászolta a nemzete és még ma is azt éneklí róla:

„Hol vagy István király?
Téged magyar kíván.“

Hol van? Megdicsőült, az égbe költözött, még a saját századában Isten szentje lett. A mi tisztünk, kegyelettel ülni meg az emléket, valamiként az országban 12 község van az ő nevével: Szent István, 30 pedig ugyancsak róla: Szentkirály. Legujabban a budai várban, templom mellett ékeskedik a szép, bronz lovas szobra, Strobl alkotása.

Megmaradt a szent királynak koronája, az ország almája, további koronázási jelvénynek a szent király palástja és a kardja, minden megkoronázandó magyar király a kezében tartja. Mi pedig a „Szent István koronájának az országai“ gyűjtőnév alatt a magyar államot fejezzük ki. Minden magyar, a magyar szent koronának tagja.

Add magyarok jóságos Istene, legyen mindig királyunknak a mintaképe Szent István.

Te pedig, aki ott trónolsz, hova csak a jök jutnak, eszközöld ki hatalmas pártfogósoddal azt, hogy a magyar nemzet és a magyar király egymást mindig megértsék, mert enélkül nincs az uralkodónak boldogsága, népek meglegedése.

Zárjuk a szívünkbe Szent István emléket!

Kinevezés. Fernbach Károly főispán Mayer Lajosnak I. oszt. irnokká történt megválasztása következtében megüresedett II. oszt. irnoki állásra Orbán Lajos zombori lakos, pénzügyigazgatósági állandó díjnokot helyettesítette.

Kinevezés. A temesvári posta- és táviratigazgatóság Ehrlich Hona szászvárosi lakost a bácsyulafalvai postamesteri állásra kinevezte.

Áthelyezés. A honvédelmi miniszter Jung Sándor szabadkai 6. honvédezzredbeli tiszthelyettesét a bajai 4. honvédezzredhez helyezte át.

**A tisztviselők drágasági pót-
léka.** Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága az évi közgyűlésén 1600 koronán alul dotált városi segéd és kezelőszemélyzetnek a múlt télen 200—200 kor. drágasági pótlékot szavazott meg. Ezt a közgyűlési határozatot dr. Nikolits György bizottsági tag annak idején megfélembeszte. A napokban érkezett le a városhoz a belügyminiszter értesítése, mellyel tudatja, hogy a felebbezés elutasításával a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

Áthelyezés. A veszprémi m. kir. pénzügyigazgatóság Mandl Jakab hódási közséi jegyzői gyakornokot a pápai m. kir. adóhivatalhoz díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Szent István ünnepély. A zombori polgári kaszinó-egyesület 1906. évi augusztus hó 20-án Szent István ünnepélyt rendez. Délután 3 órakor tekeverseny, este fél 9 órakor hangverseny a következő műsossal: 1. Nyitány. Előadja a polgári kaszinó egyesületi dalárda zenekara Csavojácz János ur hegedűművész vezetésével. 2. Suhog a szél... Előadja a dalárda. 3. Kettős a „Kegyenelő” e. operából. Előadja Marschall Béla ur zongorán és Tomesányi Aladár ur harmóniumon. 4. Dal „Gül Baba” e. daljátékából. Éneklő Marschall Béla ur, zongorán kíséri Tomesányi Aladár ur. 5. Bordal. Előadja a dalárda zongorakísérettel. 6. Induló. Előadja a dalárdai zenekar. Hangverseny után tánc. Az ünnepélyen a kaszinó egyesület, dalárda, a dalárda pártoló és a zenekar tagjai, családtagjai, valamint az ezek által meghívandó vendégek vehetnek részt. Belépődíj nincs. — Értkezés étlap szerint.

Temetés. Így nevezi a nyomtató műhely humora a sajtóhíjának azt a nemét, mely több szó vagy egész sorok kihagyásából áll. Ilyen temetés volt a mi lapunk legutóbbi számának vezető cikkében. Az első hasáb alulról számított negyedik sorában a szedő a kézirat két sorát átugrotta. A kiigazítás így szól: „arra tüzelte a német munkásokat, hogy az agitációnak minden „békés és törvényes” eszközével mindenképp e cél elérésére törekedjenek. Az általános német munkásegylet ezen agitációja, melynek követeléseit sat.” S hogyha már a bibaigazításban benne vagyunk, eligazítunk még hármat. A harmadik vonal fölötti első hasábjának felülről számított 14. sorában e me helyett erre, ugyanott a második hasábjában a cikk végéről számított 14. sorban Berlisz helyett Berlitz, valamint a 15. és 16. sorban mód oz at helyett módszer olvasandó.

Himen. Dr. Gotthárd János kör- és uradalmi orvos Sopron-Peesenyéden jegyet váltott özv. Rapp sz. Spiller Mária urhölgygel Ujvidéken

A délvidéki kisgazdák vándorgyűlése. A Délvidék legnagyobb gazdasági szervezete, a Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete e hó 20-án tartja Szentülöpön idei vándorgyűlését. Ez alkalommal tartják meg Délmagyarország egyik érdekében gazdag néptanítójának, Turnovszky Sándornak arekép-leleplezési ünnepélyét.

Képkiallítás Szabadkán. Bácskai Imre festőművész földink, Szabadkán, szeptember hó elején saját műveiből kollektív kiállítást rendez, melyre a művészetet pártoló közönség figyelmét előre is felhívjuk.

Gondnokság. Jovánovits Milos ujalakú lakost gondnokság alá helyezték.

Műkedvelői előadás Torzsán. A torzsai Diákegyesület folyó hó 11-én egy

minden tekintetben jól sikerült, táncal egybekötött műkedvelői előadást rendezett. Színre kerültek: A Rokon, melyben Galambos Lulu Juliska szerepében természetes előadásával és játékaival adott kitérőt; Schick Irmuska Jolán szerepében előadásával, alakításával, valamint szavalásával és szép zongorajátékával ragadta tapsra a közönséget; Gutwein Mariska Berta hármas szerepében hangléjtésének elváltoztatásával, a tót dialektus kitérőt alkalmazásával tartotta állandóan jókedvben a közönséget. Hüttenberger Évike Irén, Wolf Pauluska Boriska, Schneider Emmike Mariska szerepében mutattak be a közönségnek kitérőt alakítást. A műsor második pontja A kis gazdasszony volt. Előadta Tessényi Ilonka, ki a főzőkanállal oly hadvezérséggel vezényelt, mintha bizony egész életében mást sem esihált volna és úgy pörölt, mintha nem is kis, hanem nagy gazdasszony volna. De ki is jutott neki természetes és jó előadásért a tapsból. Mint harmadik pont a Luca napja került színre, melyben Gutwein Irmuska mint Jucika kitérőt előadásával, tettetett rémulésével, Gutwein Pirike mint szobaleány eleveségével, kitérőt alakításával, továbbá Schick Pál a komoly, semmitől meg nem ijedő és a végén a félelemtől szólni is alig képes Vilmos szerepében, Fröhlich Pál pedig Bence és a Szellem alakításával állandóan derűtséggel tartották a közönséget s oly szép alakításokat mutattak be, hogy még felnőttek től se kívánhatni jobbat. A műsor utolsó pontja: Charles Danelától Montecchi et Capuletti volt, melyet hegedűn Moór Oszkár, zongorán Moór Elemér adtak elő oly kiváló technikára valló művészi játékkal és az egyes érzelmek oly finom megkülönböztetésével, hogy a közönséget valósággal magukkal ragadták. A sok taps és kihívásra végezetül még néhány magyar nótát adtak elő. Ezután tánc volt reggelig.

**Az adókirovó bizottság mű-
ködése.** A Zombor városnál működő egyenes adókirovó bizottság további tárgyalásainak sorrendje a következő:

Augusztus 18-án 557—590. t. a ven déglős, koresmáros, gőzesplő tulajdonos, szállodás.

Augusztus 21-én 596—636. t. a lakatos, géplakatos, artézi kulfuró, lapszerkesztő, liszt kereskedő, mézkereskedő, vegyeskereskedő, lókupec, marhakereskedő, mérnök, mézesbábos, molnár, részesmolnár, szárazmolnár.

Augusztus 22-én 637—666. t. a mosó-intézet, vasalónő, női szabó, női kézmű munka, nyomdász, optikus bőrdíngyár, órás, ékszerész, mechanikus.

Augusztus 23-án 667—714. t. a orvos, öszeres, nyersbőrkereskedő, pálinkafőző, bor kereskedő, papucsos, kenyérsütő, sütő, viaszgyertya árus, kenyérárus, lisztkereskedő, pék.

Augusztus 24-én 715—750. t. a pléh-edényárus, kávémérő, posztófőstő, puska- és rézműves, rőfőskereskedő, rövidárkereskedő, ruhakereskedő, ruhatisztító és sertéskereskedő.

**Műkedvelői előadás a Gyer-
mekliga javára.** A csantavéri ifjusági kör f. hó 18-án és 19-én (Szent Istvánt megelőző szombaton és vasárnap) az országos Gyermeckliga javára Petkov Sándor vendéglőjének összes termeiben műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez a következő műsossal: 1. a) Kloster Kirche. Brünley Richard, b) Martos Ferenc: Az utolsó kívánságom. (Gül baba.) c) Huszka Jenő: Induló. (Aranyvirágból.) Játssza zongorán: Heiduska Linka k. a. 2. a) Pensée Fugitive L. Krispin, b) Oiseaux De Paradis, L. Streabbog. Játssza zongorán: Roder Oszkár. 3. Flipper és Nobler. Vigjáték I felvonásban Fordította: Csiky Gergely. 4. Box és Cox. Vigjáték I felvonásban. Irta: Maddison J. 5. Mogyoró. Vigjáték I felvonásban. Irta: Ambrozovics Dezső Vasárnap előadás után tánc.

A kétfejű gyermek. Jandache V. Nedelea predeali (Bukarest) román asszony egy gyermeket szült, kinek két feje, mindkét fején csak egy-egy szem volt, fülei és orra pedig teljesen hiányzottak. A torzszülött élve jött a napvilágra de néhány perc múlva meghalt.

**Szent István ünnep Ujverbá-
szon.** Ujverbász közönsége f. évi augusztus hó 20-án az Erzsébetligetben, a 70 ik számú

gyalogezred zenekarának közreműködése mellett, az Erzsébetligeti alap javára Szent István-ünnepélyt rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Este 9 órakor tánc.

A t. szülők figyelmébe. Közledvén az iskolai év kezdete, tisztelettel figyelemzettem azon szülőket, kiknek a népiskola I. osztályába beírandó gyermekeik vannak, hogy ezek a fennálló rendeletek értelmében csak azon esetben vétetnek fel, ha 6-ik életévüket már betöltötték; miért is szükséges, hogy e körülményt a plébános igazgató előtt születési bizonyítvánnyal igazolják. Emez igazolványok a városi anyakönyvi hivatalban már holnaptól kezdve naponként a délutáni órákban díjtalanul szolgáltatnak ki és nagyon helyesen fognak eljárni azon szülők, akik e tanúsítványok beszerzéséről minél előbb gondoskodnak; mert akik ezt az utolsó napra halogatják, csak maguknak okoznak kínos kellemetlenséget, ha egyszerre tulságos számban jelenvén meg, nagy tolongás közt és hosszas várakozás után juthatnának csak céduláikhoz. Ismételten hangsúlyozom azért, hogy a születési tanúsítványokat az állami anyakönyvi hivataltól mielőbb vegyék ki és láttaozás végett nálam mutatassák be — Zombor, 1906. évi augusztus 16. Fejér Gyula apátplébános, igazgató.

Házavatási ünnepély. A zombori általános ipartestület f. évi augusztus hó 19-ik napján a Deák Ferenc és Erzsébet-körutak sarkán levő új helyiségének felavatási ünnepélyét tartja a következő műsossal: 1. Szózat. Éneklő a zombori iparos dalárda. 2. Elnöki megnyitó Tartja Frey Imre. 3. Ünnepi beszéd. Tartja Petényi József. 4. Az ipar magasztalása. Allegória. Irta: Szántó Károly. Személyek: Hungária — Stempel Ilonka k. a. Tudomány — Répits Mariska k. a. Földmívelés — Partlits Adél k. a. Művészet — Gyurkovits Ilonka k. a. Kereskedelem — Paul Karola k. a. Ipar — Marton Rozika k. a. 5. Hymnusz. Éneklő az iparos dalárda. Műsor után kerti tűzijáték, tánc, világposta. A legtöbb levelező lapot nyerő és elárusító hölgy ajándékban fog részesülni. Szünóra alatt juttombola. Rendezik: Szigeti István, Répits Ferenc, Gräber Mihály és Ehrlich József. A felavatási ünnepélyen csakis a meghívottak, továbbá az ipartestület, iparoskör és iparos dalárda tagjai, valamint az elsoroltaknak legszűkebb értelemben vett családtagjai vehetnek részt. A meghívó másra át nem ruházható. A zenét Sipos Ferkó jöhirű zenekara szolgáltatja. Az ünnepély kezdete esti 8 és fél órakor, belépődíj nincs. F. évi augusztus hó 20-án az ünnepély befejezéseül délután 4 órától tekeverseny tartatik. Ugyancsak az ipartestület helyiségében. Rendezi: Federer András. 1. díj: 1 drb ezüst óra lánccal. 2. díj: 1 drb asztali óra. 3. díj: 1 rőt tulipán kolqasz. A verseny feltételei a helyszínen hirdettetnek ki.

Százötvezes asszony. A napokban halt meg Mozsoron özv. Maletiu Simonné 105 éves korában. Sok időt élt asszony az utolsó pillanatig ép elméjű és ürge gondolkozású volt.

**Vége az ujvidéki asztalos-
sztrájkknak.** Egy hónapi egyezkedési tárgyalások után végre héttől az asztalosmesterek és segédek is egyezsége léptek. Mindkét fél az engedékenység terére lépett és így kedd óta ismét serényen folyik az asztalosműhelyekben a munka.

Friss szőlő értékesítése. A magyar élelmiszerszállító r. t. a friss szőlő külföldre való szállításánál a szőlőbirtokosok figyelmébe a következőket ajánlja: friss szőlőt csakis már érett, édesedésbe menőt ajánlatos küldeni, mert az éretlen, még zöld gyümölcs igen nehezen értékesíthető. Bécsbe küldendő kereskedelmi szőlőt nem szükséges drága kosarakba vagy ládikákba luxuriosusan csomagolva küldeni, megfelelnek a közönséges nyitott magyar kiskosarak is, amelyekbe az egészséges szőlőt egyszerűen szorosan egymás mellé csomagoljuk s végül organtint húzva reá levarrjuk. A kosarak alját kevés fagyapottal, szőlőlevéllel megágyazzuk, papírossal körültakarjuk s azzal végül le is fődjük. A fedél közepén 3—4 hüvelyknyi szellőztető lyukat hagyunk.

Gondnokság megszüntetése.

König Ferenc apatini lakos ellen a gondnokságot megszüntették.

Csődmegszüntetés. Erős Gáspár szabadkai cég ellen a csődöt megszüntették.

Elfogott sikkasztó. Bugarin Sebőköt, a szerb „Matica“ hivatalos szolgáját, ki a neki feladás végett átadott 200 kor. pénzzel, továbbá egyik tisztviselő fiókjának felfeszítése után onnan kilopott pár száz koronával még a múlt hóban megszökött. Az újvidéki rendőrség távirati megkeresésére Budapesten a rendőrség vasárnap letartóztatta.

Bizony, bizony, akit március megkímél, azt elviszi április,

enyeleg olyik beteg, ha megkönnyebbül. De még a veszedelmes április is bizonyosan eltelik, a nélkül hogy e baljóslatu, enyelgő közmondást beváltaná, ha a beteg idejében megbízható s biztos hatású szerhez folyamodik. Hogy Thierry gyógyszerész balzsama kiválóképen ilyen szer, bizonyítja az ezernyi eredeti hálálkodó levelet tartalmazó füzet, melyet Thierry gyógyszerész (Pregrada, Rohitsch mellett) kívánatra ingyen és bérmentve megküld mindenkinek. Minden beteg okvetlenül olvassa el a mai hirdetést: Thierry balzsama stb. és rendelje meg a balzsamot.

S p o r t.**A Zombori Sport-Egyesület háziversenye.**

A folyó hó 18. és 19-iki verseny iránt mind a sportkörökben, mind a nagy közönség részéről igen élénk az érdeklődés. A versenybizottság következőleg alakult meg: Elnök: Falcione Nándor dr., titkár: Késmárky Béla dr., időmérők: Csávosi Lajos, Gaál István dr., Novák Elemér dr., célbíró: Falcione Nándor dr., Herezegh Sándor, Raisz Lajos, indító: Khloyber Lajos, szertornázás bíráló bizottsága: Falcione Nándor dr., Khloyber Lajos, Weidinger Lajos, távolságmérő: Khloyber Lajos, rendezők: Cservenka József, Raisz Sándor, Horvátovits László, Csávosi László és Preszly Károly. Színhely az uszóversenyénél a Ferenc-esztona, cél az uszoda; az atletikai versenyénél a sztápi-uti versenypálya a régi kaszánya mögött.

Megtörténtek már a nevezések is. A nevezők sorában ott látjuk a sport egyesület athlétagárdájának legkiválóbb képviselőit, ami a versenynek nemesak sikerét, hanem érdekességét is biztosítja. Ime a nevezések:

Augusztus 18-án.

1. 50 m. uszás: Adamkovits Miklós, Schmidt L. József, Dobos Miklós, Csávosi Sándor, Hettesheimer Ernő, Horvátovits László, Csávosi László, Jeney Aladár.

2. 70 m. hátuszás: Dvornák Miklós, Dobos Miklós, Horvátovits László, Csávosi László.

3. 150 m. handicap: Adamkovits Miklós, Schmidt L. József, Dobos Miklós, Csávosi Sándor, Hettesheimer Ernő, Horvátovits László, Csávosi László, Jeney Aladár, Jónás Endre, Klemm Gyula, dr. Henneberg Géza, Raisz Sándor.

4. 50 m. hölgyverseny: Nevezés a helyszínén. 1. és 2. díj: tiszteletdíj.

5. 100 m. főverseny: dr. Henneberg Géza, Schmidt L. József, Adamkovits Miklós, Dobos Miklós, Hettesheimer Ernő, Raisz Sándor, Jeney Aladár, Jónás Endre.

6. 60 m. ifjúsági verseny: Nevezés a helyszínén.

7. 1000 m. főverseny: Horvátovits László, Jónás Endre, Raisz Sándor, Adamkovits Miklós, Hettesheimer Ernő, Dobos Miklós, Lugumerszky György.

8. Kötélhuzás

Augusztus 19-én.

1. 100 yardos síkfutás: Parcsitits László, Csávosi László, Klemm Gyula, Raits Tamás, Csávosi Sándor, Lugumerszky György.

2. Súlydobás handicap: Cservenka József, Schmidt L. J., Binder Jenő, Tóth Pál, Hegedűs J., Adamkovits M., Horvátovits L., Jónás Endre, Svraka Ferenc, Klemm Gyula.

3. 120 yardos gátfutás: Csávosi László, Parcsitits L., Raits Tamás, Dobos Miklós, Csávosi S., Klemm Gyula, Jeney Aladár.

4. Távolugrás handicap: Cservenka J., Csávosi L., Csávosi S., Argay Zsigmond, Binder Jenő, Raits Tamás, Klemm Gyula, Schmidt L. J.

5. Szertornázás nyújtón és korláton: Cservenka J., Schmidt L. J., Preszly Károly, Svraka Ferenc, Dvornák Miklós, Jeney Aladár.

6. Hármassugrás: Cservenka J., Csávosi L., Csávosi S., Binder Jenő, Adamkovits Miklós, Argay Zs., Horvátovits L., Raits Tamás, Schmidt L. J., Tóth Pál.

7. Diskosvetés handicap: Schmidt L. J., Juhász, Adamkovits M., Horvátovits L., Jónás E., Dvornák M., Cservenka J., Tóth Pál.

8. Magasugrás: Csávosi L., Csávosi S., Cservenka J., Klemm Gyula, Argay Zs., Binder Jenő.

9. Birkózás: Horvátovits L., Schmidt L. J., Cservenka J., Adamkovits M., Jeney Aladár, Lugumerszky György.

Dr. Falcione Árpád, az egyleti választmányának lelkes tagja, felajánlott egy értékes tiszteletdíjat.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ augusztus 5-iki számának 30 képe között vannak érdekes dolgok a dobsinai és az aggteleki barlangokról, vadászati tárgyak a mezőgazdasági muzeumból, képek a sajtókészítésről, Pataky László művészi genre képe, egy szép tájkép-fotografia, nyári képek, a budai várbeli hetivásár, a tátralomnici löverseny képei stb. Szépirodalmi közlemények: Pásztói és Sajó Sándor versei, Bársony István finoman irt hangulatképe s a „Regénytár“ mellékleten Sas Ede regénye s az „Udvari élet“ című regényes korrajz. A debreceni esztendő, melynek most van évfordulója, cikk s térkép van e számban, báró Nyáry Albert történeti rajza Báthory Gábor erdélyi fejedelem érdekes alakjáról szól. Van e számban még tárcacikk a hétről, nekrológ s arckép Szépfaludi Ö. Ferencről, az első pesti uszoda keletkezésének történetéről ismertetés s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet. Közintézetek s egyletek. Sakkjáték. Képtalány. Egyveleg stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 korona, a „Világkrónika“-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem utca 4. szám) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Az Amatőr. A legszebb magyar képes folyóirat hazai műkedvelőink lapja, Az Amatőr Cikkeinek szakszerűségénél és pazar kivitelénél fogva minden magyar amatőr fényképezőnek és műbarátnak nemesak elismerésére, de egyuttal támogatására is érdemes e kitünően szerkesztett folyóirat, mely immár teljesen nélkülözhetővé teszi a hasonló külföldi folyóiratokat. A legutóbbi szám változatos tartalmából kiemeljük azt a cikket, mely hasznos tanácsokkal látja el az utrakelő vagy nyaraló amatőr fényképezőket. A képek közül Balogh Rudolf Erdei ut c. bámulatosan szép műmel-

letele, Gencsy Gyula százados (Nagykikinda) és Julius Lengsfeld (Wien) hangulatos tájképei, Vargyassy Gyula (Szt.-Gothád) izléses esendélete, Mentényi Sándor (Baja) Vasárnap délután c. magyaros genre ja, L. Gaston (München) és Forrai József (Nádudvar) jeles arcképtanulmányai kötötték le különösen érdeklődésünket. Az Amatőr előfizetési díja negyedévre 3 kor. 50 fill. Mutatványszámot amatőr fényképezőknek ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest VII, Király utca 89.).

Szerkesztői üzenetek.

Kíváncsi. Sajnáljuk, de kíváncsiságát nem elégtételtük ki. A Noemi-dalok költőjének nevét nem árulhatjuk el. Timár minden kíváncsi elől rejtve akar maradni a Senki szigetén.

NYILTÉR. *)

Tekintetes

Fölker József urnak

m. kir. pénzügyi számgyakornok

Zombor.

Megbizása szerint Harkay István urnal megjelentünk és elégtételt kértünk tőle a használt sértő kifejezésért. Ő azonban az elégtételadást megtagadta, segédek nem nevezett meg. Az erről szóló jegyzőkönyvet csatoljuk. Ezek közlése után tudomására hozzuk, hogy ügye a lovagiasság szabályai szerint végelintézést nyert.

Ezzel kapcsolatosan tudomására hozzuk, hogy Buzik István urtól is kértünk elégtételt, segédekkel tárgyalásba is bocsájtkoztunk, de határozathozatal előtt ők eltávoztak, illetve felük által felmentettek. A vonatkozó jegyzőkönyvet szintén csatoljuk.

Az idezárt levél tanúsága szerint Buzik István ur az elégtételadást megtagadja, mert szerinte a fentemlített Harkay ur féle ügy befejezést nem nyert azon helytelen okoskodás folytán, mely szerint Buzik István ur az ügyet nem tartja addig befejezettnek, amíg „négy segéd által aláírt jegyzőkönyvet, esetleg bírósági döntvényt, azaz ítéletet“ nem hozunk tudomására.

Mivel Harkay ur segédek nem nevezett meg, egyoldalú jegyzőkönyv felvétele vált jogossá, melyet segédei útján Buzik urnak tudomására hoztunk. A szabálytalan és helyén nem levő azon képtelen kívánsága elől sem zárkoztunk el, hogy esetleg a kívánt bíróság is megalakíttassék. Amde az új segédek a tárgyalás tovább folytatása végett nem jelentek meg. A vonatkozó jegyzőkönyvet csatoljuk.

Ezek után tudomására hozzuk, hogy Buzik István urral szemben fenállott ügye részünkről a becsületbeli eljárásokhoz képest szabályszerűen elintéztetett.

Egyben megjegyezzük, hogy Buzik István ur ezen ügyben a párbajszabályokat több ízben is megsértette és azokban való járatlanságát árulta el, vagy pedig tudatlanságot azért szünelte, hogy gyávaságát palástolja és az elégtételadás alól magát kivonhassa. Ezeket ki kellett jelentenünk, mert az ő viselkedése okozta azt, hogy ez ügy oly hosszú ideig tárgyalatott.

Ezen értesítésünket saját felelősségünkre nyilvánosságra hozzuk azon hozzáadással, hogy Buzik István urral minden társadalmi érintkezést mi is megszüntettünk.

Zombor, 1906. évi augusztus hó 16-án.

Gujás Jóssef.
Gál Miklós.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

901. szám. 1906.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíró 1906. évi V. 1303. számú végzése következtében Hivatalból képviselt szabadkai ügyvédi kamara javára dr. Rajcsich László zombori lakos ellen 100 kor. s járulékaik erejéig 1906. évi július hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 651 kor. 60 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1906. évi V. 971/2. számú végzése folytán 100 korona tökekövetelés, ennek 1906. évi május hó 9 ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 16 kor. 60 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós lakásán leendő eszközzésére 1906. évi augusztus hó 24. napjának délelőtti 8¹/₂ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Zomborban, 1906. évi augusztus hó 9-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Tanonc felvétetik.

Egy jó házból való fiu, ki a magyar és szerb nyelvet birja, **tanonc**ul teljes el-látással felvétetik **Markovits György** fűszerkereskedésében Zomborban, Flórián-utca sarkán.

3-1

908. szám 1906.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1906. évi 12745. számú végzése következtében dr. Czeisel Lajos József zombori ügyvéd által képviselt bajai kereskedelmi és iparbank javára Mihályi Ernő és neje zombori lakosok ellen 510 kor. s járulékaik erejéig 1906. évi július hó 21-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1972 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1906. évi V. 975/2. sz. végzése folytán 510 kor. tökekövetelés, ennek 1906. évi május hó 11. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 82 korona 70 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adósok lakásán leendő eszközzésére 1906. évi augusztus hó 24. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Zomborban, 1906. évi augusztus hó 7-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

ALAPITTATOTT 1848.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban (Szóntai-ut 12. sz. alatt) a mai kornak megfelelő és bármely más cégekkel versenyképes, mindennemű legizlésebb, ugymint **majolika, fehér, crem, havanna, barna, zöld és kék színben** és megfelelő **nagyságban**

cserépkályhákat

jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett állandóan raktáron tartok.

Ezen általam készített és felállított kályhákért, főképp pedig tűz-ellentállásáért, valamint tartósságáért kezeskedem.

Mindennemű kályhajavításokat olcsón és jól elkészítve szállítok.

Teljes tisztelettel

Simatics Mihály,
kályhakészítő.

10-3

1443/1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

Paripás község képviselőtestületének 51/1906. jkvi számú határozata alapján a községi irnok 10 havi szabadsága idejére helyettes irnoki állásra pályázatot írok ki.

Javadalmazás havonta 60 korona.

Pályázati kérvények szabályszerűen felszerelve **folyó hó 30-ig** hozzám küldendő.

Az állás folyó évi szeptember hó 1-én foglalandó el.

Paripás, 1906. augusztus hó 11-én.

Szalay József,

jegyző

2-2

Hirdetés.

Jutányos áron eladók:
összesen 1600 liter ürtar-
talmu **hordók** (10—270
literes nagyságban),

1 mángorló,**1 rémfa** (Fleisch-
rechen).

Cim a kiadóhivatalban.

A hölgyek legszebb disze**a fehér és tiszta arcbőr,**

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot

egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hölgypor fe-
hér, rózsza vagy krém színben doboza 1 kor. 20 fill.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csakis HAJÓS féle Aradi
készítményeket tessék kérni és elfogadni.

10-1

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Kapható: Bácsmartonoson **Kamráth Jenő** gyógyszerész urnál.

Törvényesen védve. Minden utáztatást és minden utányomást büntetnek. — **A törvény nemismerése nem mentesség.**

A bíró: Vádolt, ön csaknem összes és utolsó pénzét haszontalan módon teljesen értéktelen és hatástalan szerekre pazarolta, jölehet önnek, mint csaknem mindenki, tudnia kellett, hogy **csakis Thierry balsama és centifolium-kenőcse** a leg-

megbízhatóbb, leghatásosabb, oszlatlan gyógyító-szer minden esetben és ezt sok ezer köszönő-irat is bizonyítja.

A vádolt: Sajnos, többször rábeszéltettem magamat és a nekem ajánlott értéktelen és hatástalan szerek és hamisított balsamokat megvásároltam, amit most nagyon sajnállok.

A bíró: A nem ismerés a törvény szerint nem igazolás és nem mentesség. Miért nem küldette el magának Thierry pregradai gyógyszerész sok ezer bizonyítvánnyal ellátott brosuráját, amikor pedig kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek megküldik?

A vádolt: Sajnos, erről nem voltam értesülve.

A bíró: Azzal a feltétellel, hogy ezt a mulasztást pótolni fogja, ezuttal még fölmentem az ön és hozzátartozói egészsége iránt köteles gondoskodás áthágása alól. De továbbra is kerülje minden más értéktelen és hatástalan surrogátum és hamisítvány megrendelését és alkalmazását és mindig csak Thierry balsamát és centifolium-kenőcset használja, mint amelyek az egyedül biztos, megbízható és meglepően ható szerek. Az egészség törvényét mindnyájunknak készségesen, pontosan követnünk kell és figyelmen kívül hagyását, akár tudatlanságból, akár hanyagságból, bizonyára súlyos büntetés éri vagy betegség, vagy legalább a szervezet és az egészségi állapot meggyöngyülése formájában.

A szenvedő emberiség segítségére és a fájdalom s a betegség enyhítésére a legmegbízhatóbban Thierry balsama és centifolium-kenőcse szolgál és önnek nem kell tovább szenvednie, ha ezeket a nagyon olcsó szereket állandóan a házában és magánál tartja és folytonosan használja.

Thierry balsama páratlan szer köhögés, hurut, mellbaj, tuberkulózis, torokgyulladás, rekedtség, bronchitisz, tüdőbaj, májelfajulás, gyomorgörcs, kólika, emésztési zavar, közönséges influenza stb. ellen és biztos segítséget és sikert ad.

Ára: 12 kis, vagy 6 kettős üveg, vagy egyetlen nagy különleges üveg patentzárral **5 K franko.**

Thierry centifolium-kenőcse non plus ultra minden még oly régi seb, gyulladás, kisebesedett mell, mellkéményedés, orbánc, daganat, kelés, sérülés, karbunkulus, ujképződés, hólyag, a gyermekek kisebesedése stb. ellen.

Megpuhít és fájdalom nélkül kihuz a testbe hatolt minden idegen testet, minő az ólom, gáz, szálka, h-mok stb. jökor alkalmazva, csaknem mindig megakadályozza a vérmérgezést és fölőlegessé teszi a fájdalmas műtetet is.

Ára **2 tégelynek franko 3 K 60.**

A sok ezer eredeti köszönő-irattal ellátott brosurát kívánatra mindenki megkapja ingyen és bérmentve. Szétküldi csak a pénz előleges beküldése után, vagy utánvétellel: 26-17

THIERRY A.

gyógyszerész.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Kapható Zomborban:

NEMET városi gyógyszerháza

Szt. György-tér. Telefonszám 71.

3371/1906.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bajai járásához tartozó Vaskut községben leköszönés folytán üresedésbe jött községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állással előleges havi részletekben felvehető 600 kor. fizetés jár.

Pályázati határidő: **1906. évi augusztus hó 25.**

Baja, 1906. augusztus 7-én.

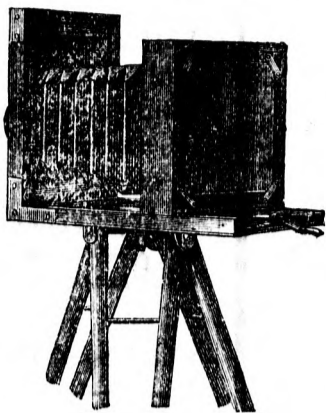
Főszolgabíró szabadságon:

Mentényi Sándor,

3-2

tb. főszolgabíró.

!!! Uj fényképészeti műterem !!!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Bajai-utca 4. sz. alatt (Knipl János-féle üzlet udvarában)**

fényképészeti műtermet

nyitottam.

Készítek a legujabb divat szerint fényképeket, u. m.: **platinai nagyítás és aquarell színben.**

Amidőn magamat a nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlva, egyben biztosítom a legsolidabb árak és pontos kiszolgálásról.

Szives pártfogásukat kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Mándits P.,

fényképész.

6-3

160. szám.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

rév 1906.

Hirdetmény.

3-3

Közhirre tétetik, hogy a zombori kir. pénzügyigazgatóság a titeli kincstári hajóhidnak, a hozzá tartozó jogositványok és ingatlanokkal való bérbeadása iránt nyilvános árlejtést hirdet, mely Titel községben az ottani kir. adóhivatal hivatalos helyiségében *folyó évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor* fog megtartatni az alábbi módozatok mellett:

1. Az államkincstár a legtöbbet ígérőnek bérbe adja a titeli hajóhidat és az evvel kapcsolatos révvámjogot, a titeli kir. adóhivatalnál közszemlére kített bérleti szerződési mintában részletezett feltételek mellett 1906. évi október hó 1-én kezdődő kilencz (9) évre.

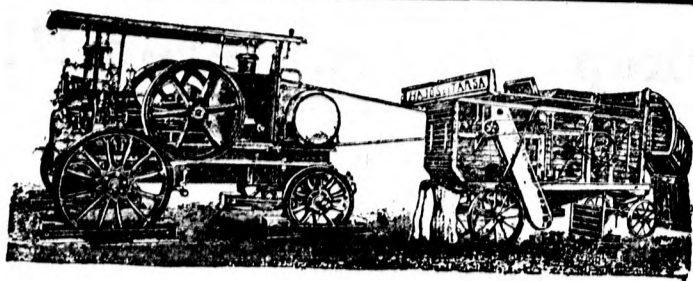
2. Az ajánlati tárgyalás írásbeli és utána szóbeli. Kikiáltási ár a szóbeli ajánlati versenynél 10000 kor. Az írásbeli ajánlatok csak az esetben vétetnek figyelembe, ha az a titeli kir. adóhivatalnál az árlejtési tárgyalást megelőzőleg benyújtott ajánlathoz 1000 kor. bánatpénz, illetve megfelelő értékű óvadékképes értékpapír vagy állampénztári letét-nyugta van mellékelve, valamint a szóbeli ajánlati versenyben csak azok vehetnek részt, kik a tárgyalást megelőzőleg a megállapított bánatpénzt a tárgyalást vezető tisztviselő kezébe letették. A legelőnyösebb ajánlattevő bánatpénze, pénztári elismervény ellenében a titeli kir. adóhivatalnál letétbe helyeztetik, míg az ajánlati tárgyalásban résztvevő többi árverelőknél a bánatpénz azonnal visszaadatik, mit az illetők a tárgyalási jegyzőkönyv aláírása által elismernek, illetve nyugtáznak.

3. A bérbeadó államkincstár fentartja magának, hogy az ajánlati tárgyalás eredménye felett határozzon és a bérletet a legelőnyösebb ajánlattevővel csak az esetre kösse meg, ha az illetőnél elégséges biztosítékot talál, hogy a bérleti viszony az üzem megzavarása nélkül a bérlet tartama alatt zavartalanul fentartható lesz.

4. Minthogy a bérlet részletes feltételei eltérnek az eddigi módozatoktól, ennél fogva az ajánlattevőknél feltételeztetik, hogy a kötendő bérleti szerződés összes részleteit alaposan ösmerik. Mivégből intézkedett a pénzügyigazgatóság, hogy a szerződési minta a titeli és zombori kir. adóhivataloknál, valamint a kir. pénzügyigazgatóságnál (I. ügyosztály) betekinthező legyen, egyszersmind anuak nyomtatott példányai, mely mintában foglalt pontozataiktól eltérés semmi szín alatt nem engedtetik meg, az érdeklődők által külön is megszerzhetők és tanulmányozhatók legyenek, ehhez képest a szerződési minta, a nyomtatási költségek, példányonként egy korona megtérítése mellett, a titeli és a zombori kir. adóhivatalok pénztárainál bárki által megszerzhetők.

Zombor, 1906. évi augusztus hó 6-án.

POPP GYÖRGY,
pénzügyigazgató.

BENZIN-MOTOROS

≡ CSEPLŐKÉSZLETEK. ≡

BENZIN- ÉS SZIVÓGÁZ-

MOTOROK.

Luxus- és teherszállító automobilmek.

≡ KITÜNŐ GYÁRTMÁNYOK! ≡

HAJÓS ÉS TÁRSA

okl. mérnökök

motor- és motorjármű vállalata

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. sz.

≡ Árjegyzék és költségvetés ingyen! ≡

TELEFON 66-69.

*-34

TELEFON 66-69.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti „BÄCHER-féle

acélekéket és tégelyacél-eketestet vásárolja.

A Bächer-féle ekék és eketestek kigazdák számára is készülnek és ugy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak. Az ekefej törhetetlen acélból készül, melyekért 5 évi szavatosságot vállalok.

Arjegyzéket és árajánlatot készségeggel ingyen küldök!

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyár raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

≡ A MELICHÄR-féle cs. és kir. szabadalmazott ≡

„UNICUM DRILL“

sorvetőgép, ugy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 13 évben 26,000-nél több ily gép adatott el.

Ábrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

MELICHÄR FERENC, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Hungária fürdő Nyári idény.

Mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 8 óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

Gözfürdő:

Urak részére

mindennap délelőtt 11 óráig esütörtök kivételével, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken d. u. fél 5 óráig, valamint esütörtökön délelőtt 11 óráig.

Zuhany:

Csak urak részére mindennap d. u. 5-8 óráig.

A kádfürdöket hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

A nagy medencébe állandóan friss víz folyik.

3650/kig. 1906.

Pályázati hirdetmény.

Liliomos községben üresedésbe jött irnoki állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben évi 800 korona.

Az irnok a végrehajtói teendőket is köteles végezni. A szerb vagy tót nyelv bírása igazolandó.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket **f. évi augusztus hó 31-ig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelmen kívül hagyatnak.

Hódáság, 1906. július 31-én.

Rumbach Lajos,

3-3

tb. főszolgabíró.

4267/1906. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETME NY.

Kerény községben halálozás folytán üresedésben lévő 600 kor. havi előleges részletekben kiszolgáltató évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi szeptember hó 15-éig** terjesszék be.

Zombor, 1906. augusztus hó 6-án.

Müller,

2-2

tb. főszolgabíró.

Kosztos leányok.

Jobb házból való leányokat előkelő családnál, ahol a társalgás perfektül magyarul és németül folyik, nemkülönben zongora is áll rendelkezésre, teljes ellátásra felvesz.

Bővebbet **Giffinger Antal** Ujvidék, Petőfi-utca 6. sz.

6-4

Egyéves önkénteseknek,

valamint **TÜZOLTÓKNAK** egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyen- és polgári ruhát jutányosan készít, illetve szállít, valamint javításokat olcsón

: : és pontosan elfogad : :

KNIPL JÁNOS,

6-5 polgári és egyenruha szabó.

ZOMBOR,

Bajai-utca a nagy szerbtemplom mellett.